

BRIEF VAN ZIJNE HEILIGHEID PAUS FRANCISUS
AAN BROEDER GERARD FRANCISCO TIMONER, O.P.,
MAGISTER GENERAAL VAN DE ORDE VAN DE PREDIKERS
TER GELEGENHEID VAN HET ACHTSTE EEUWFEEST
VAN DE DOOD VAN DE HEILIGE DOMINICUS VAN CALERUEGA

*Aan broeder Gerard Francisco Timoner, o.p.,
Magister-generaal van de Orde der Predikers*

Praedicator Gratiae: onder de titels die aan de heilige Dominicus zijn geven, springt die van 'prediker van de genade' eruit vanwege de overeenkomst met het charisma en de zending van de door hem gestichte Orde. In dit jaar, dat de achthonderdste verjaardag van de dood van de heilige Dominicus markeert, sluit ik mij graag aan bij de predikbroeders in dankbaarheid voor de spirituele vruchtbaarheid van dat charisma en die zending, die tot uitdrukking komt in de rijke verscheidenheid binnen de dominicaanse familie zoals die in de loop van de eeuwen is uitgegroeid. Mijn gebed, mijn groet en mijn goede wensen gaan uit naar alle leden van deze grote familie, die het contemplatieve leven en apostolisch werk omvat van haar contemplatieve en actieve zusters, haar fraterniteiten van priesters en van leken, haar seculiere instituten en haar jeugdbewegingen.

In de apostolische exhortatie *Gaudete et Exultate* heb ik mijn overtuiging geformuleerd dat 'elke heilige een zending is, door de Vader gepland om op een specifiek moment in de geschiedenis een bepaald aspect van het evangelie te weerspiegelen en te belichamen' (nr. 19). Dominicus beantwoordde aan de dringende behoefte van zijn tijd, niet alleen aan een vernieuwde en levendige verkondiging van het evangelie, maar wat even belangrijk is, ook aan een overtuigend getuigenis van de oproep tot heiligheid in de levende gemeenschap van de kerk. In de geest van alle ware hervormingen streefde hij naar een terugkeer naar de armoede en de eenvoud van de vroegste christelijke gemeenschap, verzameld rond de apostelen en trouw aan hun onderricht (vgl. *Handelingen* 2,42). Tegelijkertijd bracht zijn ijver voor het heil van de zielen hem ertoe een gemeenschap van toegewijde predikers te vormen waarvan de liefde voor de heilige Schrift en de zuiverheid van leven de geesten konden verlichten en de harten konden verwarmen met de levengevende waarheid van het goddelijke woord.

In onze tijd, die wordt gekenmerkt door grote veranderingen en nieuwe uitdagingen voor de evangelisatieopdracht van de kerk, kan Dominicus daarom dienen als inspiratie voor alle gedoopten die geroepen zijn om als missionaire leerlingen elke 'periferie' van onze wereld te bereiken met het licht van het evangelie en de barmhartige liefde van Christus. Sprekend over de eeuwige actualiteit van de visie en het charisma van de heilige Dominicus, herinnerde paus Benedictus XVI ons eraan dat 'in het hart van de kerk altijd een missionair vuur moet branden' (Audiëntie van 3 februari 2010).

Dominicus' grote roeping was het verkondigen van het evangelie van Gods barmhartige liefde in al zijn verlossende waarheid en reddende kracht. Als student in Palencia kreeg hij inzicht in de onscheidbaarheid van geloof en naastenliefde, waarheid en liefde, integriteit en mededogen. De zalige Jordanus van Saksen vertelt ons hoe Dominicus, geraakt door het grote aantal mensen dat leed en stierf tijdens een ernstige hongersnood, zijn kostbare boeken verkocht en met voorbeeldige liefde een centrum oprichtte waar aalmoezen werden gegeven en waar de armen werden gevoed (*Libellus*, 10). Zijn getuigenis van de barmhartigheid van Christus en zijn verlangen om diens genezende balsem te brengen naar hen die in materiële en geestelijke armoede verkeerden, vormden de inspiratiebron voor de stichting van uw Orde en het leven en

apostolaat van ontelbare dominicanen in verschillende tijden en plaatsen. De eenheid van waarheid en naastenliefde kwam wellicht het best tot uitdrukking in de dominicaanse school van Salamanca, en in het bijzonder in het werk van broeder Francisco de Vitoria, die een internationaal rechtssysteem voorstelde dat gebaseerd was op de universele rechten van de mens. Dit vormde op zijn beurt de filosofische en theologische grondslag voor de heldhaftige pogingen van de broeders Antonio Montesinos en Bartolomé de Las Casas in Amerika en Domingo de Salazar in Azië om de waardigheid en de rechten te verdedigen van de inheemse volkeren.

De evangelische boodschap van onvervreemdbare menselijke waardigheid als kinderen van God en leden van de ene mensenfamilie, daagt de kerk in onze tijd uit de banden van sociale vriendschap aan te halen, onrechtvaardige economische en politieke structuren te overwinnen en te werken aan de integrale ontwikkeling van ieder individu en ieder volk. Trouw aan de wil van de Heer en gestimuleerd door de heilige Geest, zijn de volgelingen van Christus geroepen mee te werken aan alle inspanningen 'om een nieuwe wereld te baren waar allen broeders en zusters zijn, waar plaats is voor allen die door onze samenlevingen worden verstoten, waar gerechtigheid en vrede hoogtij vieren' (*Fratelli tutti*, 278). Moge de Orde van Predikers, nu evenals toen, staan in de voorhoede van een hernieuwde verkondiging van het evangelie, een die kan spreken tot de harten van de mannen en vrouwen van onze tijd en in hen een dorst kan opwekken naar de komst van Christus' rijk van heiligheid, gerechtigheid en vrede!

De ijver van de heilige Dominicus voor het evangelie en zijn verlangen naar een waarlijk apostolisch leven, brachten hem ertoe het belang van een gemeenschappelijk leven te benadrukken. Het is opnieuw de zalige Jordanus van Saksen die ons vertelt dat Dominicus, bij het stichten van uw Orde er veelbetekenend voor koos 'om niet overste, maar *broeder* Dominicus genoemd te worden' (*Libellus*, 21). Dit ideaal van broederschap moest tot uitdrukking komen in een inclusieve vorm van bestuur waarin allen deelnamen aan het proces van onderscheiding en besluitvorming, in overeenstemming met hun respectieve rollen en bevoegdheden, via een systeem van kapittels op alle niveaus. Dit 'synodale' proces stelde de Orde in staat haar leven en zending aan te passen aan de veranderende historische context en tegelijkertijd de broederlijke gemeenschap te bewaren. Getuigen van de evangelische broederschap als een profetisch getuigenis van Gods uiteindelijke plan in Christus voor de verzoening en eenheid van de gehele menselijke familie, blijft een fundamenteel element van het dominicaanse charisma en een pijler van de inspanning van de Orde om in onze tijd de vernieuwing van het christelijk leven en de verbreiding van het evangelie te bevorderen.

Samen met de heilige Franciscus van Assisi begreep Dominicus dat de verkondiging van het evangelie *verbis et exemplo* (in woord en voorbeeld) de opbouw omvatte van de gehele kerkelijke gemeenschap in broederlijke eenheid en missionair leerlingschap. Het dominicaanse charisma van de prediking vloeide al vroeg over in de oprichting van de verschillende takken van de grotere dominicaanse familie, die alle levensstaten in de kerk omvatte. In de latere tijden vond het welsprekend uitdrukking in de geschriften van de heilige Catharina van Siena, de schilderijen van de zalige Fra Angelico en de liefdeswerken van de heilige Rosa de Lima, de zalige Johannes Macias en de heilige Margaretha van Castello. Ook in onze tijd blijft zij het werk inspireren van kunstenaars, geleerden, leraren en boodschappers. In dit jubileumjaar mogen we niet voorbijgaan aan de leden van de dominicaanse familie wier martelaarschap zelf een krachtige vorm van prediking was. Of aan de talloze mannen en vrouwen die, in navolging van de eenvoud en het mededogen van de heilige Martin de Porres, de vreugde van het evangelie hebben gebracht in de periferie van de samenleving en van onze wereld. Ik denk hierbij in het bijzonder aan het stille getuigenis van de vele duizenden dominicaanse tertiariessen en leden van de

Dominican Youth Movement die de belangrijke, ja onmisbare rol weerspiegelen van leken in het werk van de evangelisatie.

In dit jubileumjaar van de geboorte van de heilige Dominicus in het eeuwige leven wil ik op een bijzondere manier dank betuigen aan de predikbroeders voor de buitengewone bijdrage die zij hebben geleverd aan de prediking van het evangelie door het theologische onderzoek van de geloofsmysterieën. Door de eerste broeders naar de opkomende universiteiten in Europa te sturen, erkende Dominicus het vitale belang om toekomstige predikers een gezonde en solide theologische vorming te geven, gebaseerd op de heilige Schrift, de vragen respecterend die door de rede worden gesteld en voorbereid om een gedisciplineerde en respectvolle dialoog aan te gaan ten dienste van Gods openbaring in Christus. Het intellectuele apostolaat van de Orde, haar talrijke scholen en instellingen voor hoger onderwijs, haar cultivering van de gewijde wetenschappen en haar aanwezigheid in de wereld van de cultuur hebben de ontmoeting gestimuleerd tussen geloof en rede, de vitaliteit gevoed van het christelijk geloof en de zending bevorderd van de kerk om de geesten en de harten tot Christus te brengen. Ook in dit opzicht kan ik alleen maar opnieuw mijn dank betuigen voor de geschiedenis van de dienst van de Orde aan de Apostolische Stoel die teruggaat op Dominicus zelf.

Tijdens mijn bezoek aan Bologna vijf jaar geleden mocht ik enkele ogenblikken in gebed doorbrengen voor het graf van de heilige Dominicus. Ik bad in het bijzonder voor de Orde van Predikers en smeekte voor haar leden de genade af van volharding in trouw aan hun stichtend charisma en aan de prachtige traditie waarvan zij erfgenamen zijn. Terwijl ik de heilige dankte voor al het goede dat zijn zonen en dochters in de kerk tot stand brengen, vroeg ik als een bijzondere gave om een aanzienlijke toename aan roepingen tot het priesterschap en het religieuze leven.

Moge de viering van het jubileumjaar een overvloed aan genaden uitstorten over de predikbroeders en de gehele dominicaanse familie en een nieuwe lente inluiden van het evangelie. Met grote genegenheid beveel ik allen die deelnemen aan de jubileumfestiviteiten aan in de liefdevolle voorspraak van Onze Lieve Vrouw van de Rozenkrans en van uw Vader, Sint Dominicus, en geef ik van harte mijn apostolische zegen als een belofte van wijsheid, vreugde en vrede in de Heer.

Rome, Sint Jan van Lateranen, 24 mei 2021

FRANCISCUS